

Teollisuusalkoholi ja sen käyttö

annettu 1.1.1995
täydennetty 12.1.2005 Dnro 20/43/2005
täydennetty 5.9.2006 Dnro 394/43/2006
täydennetty 8.1.2007 Dnro 17/43/2007

STTV Sosiaali- ja terveydenhuollon
tuotevalvontakeskus

Alkoholin tuotevalvontayksikkö
PL 210, 00531 Helsinki
Säästöpankinranta 2 A, 00530 Helsinki
puh. 09-3967 270
fax. 09-3967 2798

s-posti: atva@sttv.fi
www.sttv.fi

SISÄLLYSLUETTELO

1 Teollisuusalkoholi

- 1.1 Voimassa olevat säännökset ja määräykset
- 1.2 Määritelmät
- 1.3 Käyttölupa
- 1.4 Käyttölupaan kohdistuvat maksut

2 Teollisuusalkoholin käsittelyyn liittyvät määräykset

- 2.1 Teollisuusalkoholin varastointi ja käyttö
- 2.2 Käytön kirjanpito
- 2.3 Teollisuusalkoholin hallussapito ja kuljetus
- 2.4 Helposti syttyvän aineen käsittely

3 Käyttöluvan haltijan velvollisuudet

- 3.1 Muutokset lupatiedoissa
- 3.2 Vastuhenkilö
- 3.3 Teollisuusalkoholin käytön lopettaminen
- 3.4 Raportointi piiritullikamarille

4 Teollisuusalkoholin maahantuonti

5 Alkoholivalmisteet

- 5.1 Määritelmät
- 5.2 Valmistusta koskevat määräykset
- 5.3 Tuotetietojen ilmoittaminen
- 5.4 Valmisteen pakkausmerkinnät
- 5.5 Valmistajan vastuu
- 5.6 Vähittäismyynti
- 5.7 Maahantuonti
- 5.8 Tukkumyynti

6 Alkoholipitoisen aineen regenerointi

7 Tuotevalvontakeskuksen suorittama valvonta

8 Seuraamukset säännösten ja määräysten rikkomisesta

- 8.1 Luvan lopettaminen
- 8.2 Luvaton hallussapito ja myynti
- 8.3 Muut rikkomukset
- 8.4 Menettämisseuraamukset

1 TEOLLISUUSALKOHOLI

1.1 Voimassa olevat säännökset

Tähän ohjekokoelmaan sisältyvät Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen (Tuotevalvontakeskus, STTV) kokoamat teollisuusalkoholin käytössä noudatettavat keskeisimmät säännökset ja ohjeet. Ohjekokoelman lisäksi Tuotevalvontakeskus voi antaa erillisiä ohjeita mm. teollisuusalkoholin kirjanpidosta, kuljetuksesta, regeneroinnista ja maahantuonnista ja ohjeita voidaan täydentää erillisillä kirjeillä.

Ohjekokoelman määräykset perustuvat 1.1.1995 voimaan tulleeseen alkoholilakiin ja sen nojalla annettuihin asetuksiin.

Käytetyt lyhenteet:

AlkoL = Alkoholilaki (1143/1994)

AlkA = Asetus alkoholijuomista ja väkiviinasta (1344/1994)

DenA = Asetus alkoholivalmisteista ja denaturoimisesta (1345/1994)

1.2 Määritelmät

Teollisuusalkoholilla tarkoitetaan tässä ohjekokoelmassa enemmän kuin 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävää opetus-, tutkimus- tai teollisuuskäyttöön tarkoitettua alkoholijuomaa, väkiviinaa ja denaturoitua etanolia tai muuta alkoholivalmistetta.

Alkoholijuomalla tarkoitetaan nautittavaksi tarkoitettua juomaa, joka sisältää enintään 80 tilavuusprosenttia etyylialkoholia (AlkoL 3§)

Väkiviinalla tarkoitetaan etyylialkoholia ja etyylialkoholin vesiliuosta, joka sisältää enemmän kuin 80 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei ole denaturoitu (AlkoL 3§)

Denaturoitu etanoli on tullitariffin nimikkeeseen 22.07 kuuluva alkoholivalmiste, joka on valmistettu denaturoimalla väkiviinaa tai sen vesiliuosta (DenA 1§)

Denaturoimisella tarkoitetaan alkoholipitoisen aineen käsittelyä lisäämällä siihen muita aineita siinä tarkoituksessa, että aine tulee nautittavaksi kelpaamattomaksi (AlkoL 3§) STM vahvistaa luettelon väkiviinan denaturoinnissa käytettävistä denaturoimisaineista sekä denaturoinnissa vaadittavista pitoisuuksista. Luettelo vahvistetaan erikseen sekä lievästi että vahvasti denaturoidun etanolin valmistamista varten (DenA 2§).

1.3 Käyttölupa

Lupa teollisuusalkoholin ostoon ja käyttöön haetaan Tuotevalvontakeskukselta kirjallisesti. Tuotevalvontakeskus voi myöntää käyttölupa sille, jolla harkitaan olevan alkoholijuoman tai väkiviinan perusteltu käyttötarve, toimintaan tarvittavat edellytykset sekä vaadittava luotettavuus. Tuotevalvontakeskus voi liittää käyttölupaan osto-oikeutta koskevia rajoituksia sekä asettaa väkiviinan, alkoholijuoman tai lievästi denaturoidun etanolin käytölle ja varastoinnille valvonnan kannalta tarpeellisia ehtoja.

Tuotevalvontakeskuksen myöntämä käyttölupa on toimipaikkakohtainen. Lupaann kirjataan toimipaikan nimen ja osoitteen lisäksi alkoholilajit, niille hyväksytyt käyttötarkoitukset sekä vuosikiintiö. Teollisuusalkoholia on lupa käyttää vain käyttöluvassa mainittuun tarkoitukseen.

1.4 Käyttölupaan kohdistuvat maksut vuonna 2007-2009

Maksut peritään Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1395/2006) mukaisesti ja pääsääntöisesti postiennakolla.

Luvan käsittelymaksun lisäksi väkiviinan ja alkoholijuomien käytön valvonnasta peritään käyttölupanhaltijalta vuotuista valvontamaksua. Valvontamaksu laskutetaan jälkikäteen viimeistään 30.11 ja maksun suuruus määräytyy taulukosta ilmenevällä tavalla siten, että huomioon otetaan luvanhaltijan ostot ja omaan käyttöön tapahtunut maahantuonti ajalta 1.9.-31.8.

Väkiiviina	19 senttiä/litra
Alkoholijuomat	9 senttiä/litra

Käyttölupanhaltijalta toimipaikkakohtaisesti perittävä vähimmäismaksu on 95 € (opetus-tarkoitukseen tapahtuvasta käytöstä toimipaikkakohtainen vähimmäismaksu on 28 €) ja enimmäismaksu 1900 €. Denaturoitujen etanoliin ja alkoholijuomamaisten alkoholivalmisteiden käytöstä ei peritä valvontamaksua.

2 TEOLLISUUSALKOHOLIN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT MÄÄRÄYKSET

2.1 Teollisuusalkoholin varastointi ja käyttö

Teollisuusalkoholi on varastoitava siten, että

- tehokas valvonta on mahdollista
- teollisuusalkoholin käyttö muuhun kuin hyväksytyyn tarkoitukseen estyy
- teollisuusalkoholin ja siitä valmistettujen alkoholipitoisten valmisteiden määrän on oltava milloin tahansa todettavissa.

Teollisuusalkoholi on varastoitava Tuotevalvontakeskuksen hyväksymässä toimipaikassa. Varasto on oltava lukittavissa siten, että asiattomien pääsy sinne on riittävästi estetty. Alkoholista varastoon pantaessa on varmistauduttava, että alkoholin laji on oikea ja määrä kuljetustodistuksen tai rahtikirjan mukainen. Jos alkoholi on kuljetettu sinetöidyssä astiassa (säiliö-, kontti- tai tynnyrikuljetus), on alkoholia vastaanotettaessa todettava sinetöinnin eheys.

Alkoholia käyttöön luovutettaessa on varmistauduttava, että luovutettu määrä käytetään käyttölupaan edellyttämään tarkoitukseen ja perustuu todelliseen tarpeeseen. Määrä on mitattava mahdollisimman tarkasti vaa'an, virtausmittarin tai mitta-astian avulla. Varastossa olevan alkoholin määrän on oltava milloin tahansa mitattavissa joko astian tilavuuden, säiliön mitta-asteikon tai vaa'an avulla. Työpisteissä saa säilyttää alkoholia vain lukituissa tiloissa.

2.2 Käytön kirjanpito

Käyttölupanhaltijan on pidettävä teollisuusalkoholin käytöstä kirjaa lupapäätöksen yhteydessä toimitetussa alkoholin varastokirjassa esitettyyn tapaan ja siinä esitettyllä tarkkuudella. Mikäli Tuotevalvontakeskus antaa kirjanpitoa koskevia rajoittavampia ohjeita tai lupapäätökseen on kirjattu kirjanpitoa koskeva rajoitus, tulee niitä noudattaa ensisijaisesti.

Alkoholikirjanpidosta on käytävä ilmi päivittäiset tulo- ja menotapahtumat sekä varastosaldo. Menoista on kirjattava myös käyttötarkoitus ja käyttäjän on kuitattava otto allekirjoituksellaan. Tulot kirjataan kuormakirjan mukaan.

Jos havaitaan, että kirjanpidon perusteella laskettu ja varastossa todettu määrä varastointi-, käsittely- ja valmistushäviöt huomioon ottaen poikkeavat toisistaan, on luvanhaltijan annettava siitä Tuotevalvontakeskukselle asiaa koskeva selvitys. Jos selvitystä ei anneta tai sitä ei voida pitää luotettavana, voi Tuotevalvontakeskus korvauksetta peruuttaa käyttöluvan joko määrääjäksi tai pysyvästi.

Vahvasti denaturoidun väkiviinan kirjanpidolle sen käyttöpaikassa ei Tuotevalvontakeskus ole asettanut ehtoja.

2.3 Teollisuusalkoholin hallussapito ja kuljetus

Teollisuusalkoholin käyttöluvan saaneella on oikeus pitää hallussaan ostamaansa alkoholia. Hallussapitoon oikeutettu teollisuusalkoholin käyttäjä saa kuljettaa ostamaansa alkoholia. Kuljetuksessa on noudatettava Tuotevalvontakeskuksen erikseen antamia määräyksiä. Kuljetettaessa alkoholiuomaa tai väkiviinaa tulee mukana olla asiakirja, josta käy selville teollisuusalkoholin haltija.

2.4 Helposti syttyvän aineen käsittely

Väkiviina ja denaturoitu etanoli on helposti syttyvä kemikaali. Varastoinnissa on noudatettava vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetun asetuksen (59/1999) säännöksiä. Se onko kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi laajamittaista tai vähäistä määräytyy asetuksen 59/1999 mukaisesti. Jos kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi on laajamittaista, tulee lupa hakea turvatekniikan keskukselta ja jos kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi on vähäistä, tulee toiminnasta tehdä ilmoitus palopäällikölle tai kunnan kemikaaliviranomaiselle.

Asuin- ja toimistohuoneistoissa ja niihin verrattavissa tiloissa saa säilyttää helposti syttyviä nesteitä enintään 25 litraa. Em. huoneistoja käsittävän rakennuksen erillisessä varastotilassa tai huolto- tai työpaikkahuoneessa saa säilyttää helposti syttyviä nesteitä yhteensä enintään 100 litraa.

3 KÄYTTÖLUVANHALTIJAN VELVOLLISUUDET

3.1 Muutokset lupatiedoissa

Käyttöpaikan omistajan tai nimen muuttuessa on luvanhaltijan tai uuden omistajan haettava muutosta lupaansa. Lupahakemus tehdään kirjallisesti Tuotevalvontakeskukselle ja hakemukseen on liitettävä ote kauppa- tms. rekisteristä. Samoin on ilmoitettava osoitteen, alkoholilajin, käyttötarkoituksen ja vuotuisen tarpeen muutos perusteluineen. Muutostietojen tultua hyväksytyiksi Tuotevalvontakeskus myöntää uuden käyttöluvan. Luvan muutokset ovat maksullisia, ks. Tuotevalvontakeskuksen maksut.

3.2 Vastuuhenkilö

Teollisuusalkoholin käyttöpaikoissa tulee olla yrityksen tai laitoksen määräämä vastuuhenkilö ja hänelle tarvittaessa yksi tai useampi varahenkilö. Nämä henkilöt huolehtivat siitä, että toiminnassa noudatetaan alkoholilainsäädäntöä ja sen nojalla annettuja määräyksiä sekä asetettuja ehtoja. Vastuuhenkilön ja sijaisen tulee olla riittävän perehtynyt teollisuusalkoholin käyttöön ja käytön valvontaan liittyviin kysymyksiin.

Käyttöpaikassa havaitut teollisuusalkoholin käyttöön liittyvät epäkohdat johtuvat usein siitä, että alkoholin käytön sisäinen valvonta on järjestetty puutteellisesti. Yrityksen tai laitoksen edun mukaista on, että alkoholin käytön valvonta yrityksen omassa piirissä järjestetään riittävän tehokkaaksi.

Vastuuhenkilöiden on huolehdittava siitä, että alkoholin varastoinnissa ja käytössä noudatetaan asetettuja ehtoja siten, että:

- kirjanpito on ajan tasalla ja tosiasioihin perustuva
- Tuotevalvontakeskuksen valtuuttamalla tarkastajalla on tarkastusajankohtana saatavilla tarkastuksessa tarpeelliset tiedot ja tarvittavat välineet
- jos teollisuusalkoholia epäillään hävinneen rikoksen johdosta, ilmoitetaan siitä viipymättä poliisille tutkinnan suorittamista varten. Rikosilmoituksesta on toimitettava jäljennös Tuotevalvontakeskukselle.

3.3 Teollisuusalkoholin käytön lopettaminen

Milloin se, jolle on alkoholilain 17 §:n nojalla myyty alkoholijuomaa tai väkiviinaa tai jolle on myyty lievästi denaturoitua etanolia, lopettaa sen toiminnan, jota varten mainittu aine on saatu taikka ei sitä muutoin enää tarvitse, on jäljellä olevan aineen kohdalta meneteltävä niin kuin Tuotevalvontakeskus määrää.

Teollisuusalkoholin käytön lopettamisesta tulee ilmoittaa Tuotevalvontakeskukselle, jonka edustaja suorittaa tarvittaessa lopputarkastuksen. Tuotevalvontakeskus voi ottaa alkoholi-kirjanpidon haltuunsa tai määrätä sen säilyttämisestä kirjanpitolaissa (1336/97 10 §) määrätellyksi ajaksi (6 vuotta). Jäljellä oleva teollisuusalkoholi voidaan palauttaa myyjälle. Hävittämisestä on sovittavan Tuotevalvontakeskuksen kanssa tapauskohtaisesti. Luvan lopettamisen yhteydessä peritään myös kuluvan vuoden valvontamaksu etukäteen.

3.4 Raportointi piiritullikamarille

Käyttöluvanhaltijan on raportoitava käyttöluvan toimipaikan paikalliselle piiritullikamarille käyttöluvalla ostettu veroton väkiviina- ja alkoholijuoma kalenterivuositain seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Raportissa on oltava tiedot tuotteiden hankinta-, käyttö- ja varastomääristä. (Valmisteveroasetus 5 § 1546/1994)

4 TEOLLISUUSALKOHOLIN MAAHANTUONTI

Alkoholijuomia saa tuoda maahan ilman erillistä maahantuontilupaa omaa käyttöä varten sekä kaupalliseen tai muuhun elinkeinotarkoitukseen. Kaupallisessa tai muussa elinkeinotarkoituksessa alkoholijuomia käyttävä tarvitsee maahan tuotavan alkoholijuoman osalta toimintaansa tämän lain mukaisen erillisen luvan (AlkoL 8 §). Se, joka tuo maahan tai vie maasta alkoholijuomia tai väkiviinaa kaupallisessa tai muussa elinkeinotarkoituksessa, on velvollinen ennen toiminnan aloittamista tekemään Tuotevalvontakeskukselle ilmoituksen toimimisestaan maahantuojana tai maastaviejänä (AlkoL 11 §).

Väkiviinaa saa tuoda maahan elinkeinonharjoittaja, jolle Tuotevalvontakeskus on myöntänyt maahantuontiluvan; sekä omaa käyttöä varten se, jolle Tuotevalvontakeskus on myöntänyt alkoholilain 17 §:ssä tarkoitetun käyttöluvan, tehtyään Tuotevalvontakeskukselle ilmoituksen toimimisestaan maahantuojana (AlkoL 8 §).

Väkiviinan maahantuontilupaa haetaan kirjallisesti Tuotevalvontakeskukselta. Hakemukseen on liitettävä:

- todistukset siitä, että hakija hallitsee itseään ja omaisuuttaan;
- milloin hakijana on yhteisö, jäljennös yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä sekä kaupparekisterin, yhdistysrekisterin tai muun vastaavan rekisterin ote;
- ilmoitus hakijan asiamiehestä (jos asiaa hoitaa asiamies);
- selvitys väkiviinan käyttötarkoituksesta;

- varastotilojen ja muiden säilytystilojen laadun, rakenteen ja sijainnin osoittavat piirustukset; sekä
- Tuotevalvontakeskuksen tarpeelliseksi katsoma muu selvitys (AlkA 9 §).

5 ALKOHOLIVALMISTEET

5.1 Määritelmät

Alkoholivalmisteella tarkoitetaan alkoholipitoista ainetta, joka ei ole alkoholijuomaa eikä väkiviinaa ja joka voi olla denaturoitua (AlkoL 3 §).

Lievästi denaturoitu valmiste on enemmän kuin 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävä valmiste, jonka valmistukseen on käytetty lievästi denaturoitua etanolia.

Vahvasti denaturoidulla valmisteella tarkoitetaan alkoholivalmistetta, jonka alkoholi on kokonaan peräisin vahvasti denaturoidusta etanolista.

Alkoholivalmisteita ovat mm. alkoholijuomista ja denaturoimattomasta väkiviinasta valmistetut alkoholipitoiset makeiset, marja- ja hedelmäsäilykkeet, ravintovalmisteet, ekstraktit ja esanssit. Lievästi denaturoidut valmisteet ovat yleensä erilaisia kosmeettisia, teknokemian tms. tuotteita, joiden valmistuksessa on käytetty lievästi denaturoitua etanolia.

5.2 Valmistusta koskevat määräykset

Alkoholivalmisteita saa kaupalliseen tarkoitukseen valmistaa alkoholijuomaa tai väkiviinaa raaka-aineena käyttäen se, jolle Tuotevalvontakeskus on myöntänyt alkoholilain 17 §:ssä tarkoitetun käyttöluvan.

Alkoholivalmistetta saa kaupalliseen tarkoitukseen valmistaa lievästi denaturoitua etanolia raaka-aineena käyttäen edellä tarkoitetun luvanhaltijan lisäksi se, jolle Tuotevalvontakeskus on myöntänyt alkoholivalmisteen käyttöluvan (DenA 4 §).

Denaturoitua etanolia saa kaupalliseen tarkoitukseen valmistaa se, jolla on alkoholilain 27 §:ssä tarkoitettu oikeus harjoittaa väkiviinan tukkumyyntiä.

Tuotevalvontakeskus voi korvauksetta kieltää tai määrätä keskeytettäväksi sellaisen alkoholivalmisteen tai lievästi denaturoidun valmisteen valmistuksen, jota huomattavassa määrin käytetään päihdyttävänä aineena (DenA 5 §).

Seuraavat ehdot ja rajoitukset koskevat muuta alkoholipitoista valmistetta kuin vahvasti denaturoitua valmistetta:

Alkoholivalmisteen valmistuksena pidetään myös astiatavarana maahantuotavan valmisteen astiointia ja pakkaamista. Kotimaisena valmistajana pidetään sitä, joka on ostanut teollisuusalkoholia alkoholipitoisen aineen valmistusta varten. Jos valmisteen valmistaminen ja/tai pakkaaminen suoritetaan toisessa yrityksessä, pidetään tällaista toimintaa rahtityönä, josta annetaan yritysکوhtainen ohje.

Alkoholivalmisteiden valmistuksesta on teollisuusalkoholin käytön kirjanpidon lisäksi pidettävä valmistekohtaista valmistuskirjanpitoa.

Jos alkoholivalmiste on elintarvike on valmistuksessa noudatettava myös elintarvikelainsäädännön säännöksiä ja niiden perusteella annettuja valmistusta ja pakkausmerkintöjä koskevia päätöksiä ja määräyksiä.

5.3 Tuotetietojen ilmoittaminen

Valmistajan on ennen lievästi denaturoidun etanolin tai alkoholijuomaa muistuttavan alkoholivalmisteen kauppaan laskemista toimitettava Tuotevalvontakeskukselle tuotetiedot. Tuotteen koostumuksen tai pakkauskoon muuttuessa on toimitettava vastaavat tiedot. Tuotevalvontakeskuksella on oikeus korvauksetta tarvittaessa ottaa ja saada valvontaa varten tarvittavat näytteet.

Tuotevalvontakeskus voi korvauksetta kieltää tai määrääjäksi keskeyttää sellaisen alkoholivalmisteen valmistamisen, joka ominaisuuksiltaan vastaa alkoholijuomaa tai jota huomattavassa määrin käytetään päihtymistarkoituksessa (DenA 5 §).

5.4 Valmisteen pakkausmerkinnät

Alkoholivalmistetta myytäessä on myyntipakkauksen päällysmerkintään merkittävä Euroopan talousalueella toimivan valmistajan tai siellä valmisteen markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta vastaavan elinkeinonharjoittajan nimi, osoite ja puhelinnumero. (DenA 15 §)

5.5 Valmistajan vastuu

Alkoholivalmisteen valmistaja ja tukkumyyjä vastaavat kulutukseen luovuttamansa alkoholivalmisteen laadusta ja koostumuksesta sekä siitä, että tuote ja sen päällysmerkinnät ja muu esittely ovat siitä annettujen säännösten ja määräysten mukaisia (DenA 16 §).

5.6 Vähittäismyynti

Vähittäismyynnissä ei saa myydä lievästi denaturoitua etanolia eikä muuta sellaista valmistetta, joka edellyttää käyttöluvan eikä sellaista alkoholivalmistetta, joka ominaisuuksiltaan vastaa alkoholijuomaa tai jota muutoin on perusteltua olettaa käytettävän huomattavassa määrin päihdyttävänä aineena (DenA 12 §).

5.7 Maahantuonti

Alkoholivalmistetta saa tuoda maahan kaupalliseen tarkoitukseen ainoastaan se, jolle Tuotevalvontakeskus on myöntänyt alkoholivalmisteen tukkumyyntiluvan. Denaturoitua etanolia saa omaa käyttöä varten tuoda se, jolle Tuotevalvontakeskus on myöntänyt denaturoidun etanolin käyttöluvan (DenA 6 §).

5.8 Tukkumyynti

Alkoholivalmisteen tukkumyyntiä saa harjoittaa se, jolle Tuotevalvontakeskus on myöntänyt alkoholilain 17 §:ssä tarkoitetun käyttöluvan tai alkoholivalmisteen tukkumyyntiluvan.

Sen estämättä mitä edellä säädetään saa tukkumyynnissä myydä Suomessa valmistettua tai Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta maahantuotua vahvasti denaturoitua etanolia ja vahvasti denaturoitua valmistetta.

Alkoholivalmistetta ei saa myydä tukkumyyntinä muulle kuin alkoholivalmisteen käyttöluvan haltijalle, jos valmiste koostumukseltaan vastaa alkoholijuomaa tai on muutoin perusteltua olettaa sitä käytettävän huomattavassa määrin päihtymystarkoituksessa.

Lievästi denaturoitua etanolia saa myydä tukkumyyntinä vain sille, jolle Tuotevalvontakeskus on myöntänyt lievästi denaturoidun etanolin käyttöluvan sekä apteekkeille, erikoissairaanhoidolaissa (1062/89) tarkoitetuille sairaaloille ja terveyskeskuksille lääkintätarkoituksiin käytettäväksi.

Tuotevalvontakeskus voi myöntää alkoholivalmisteen tukkumyyntiluvan sille, jolla harkitaan olevan tähän toimintaan tarvittavat edellytykset sekä vaadittava luotettavuus (DenA 7 §). Lupa tukkumyyntiin haetaan kirjallisesti Tuotevalvontakeskukselta. Hakemukseen on liitettävä omavaraisuustodistus, kaupparekisterin tai muun vastaavan rekisterin ote, selvitys varastointipaikasta ja jakelutavasta sekä kirjanpitoa, raportointia ja myynninvalvontaa koskeva selvitys.

6 ALKOHOLIPITOISEN AINEEN REGENEROINTI

Alkoholivalmisteiden valmistukseen tai työssä teknillisiin tarkoituksiin käytetty väkiviina tai denaturoitu etanoli saattaa tuotanto- tai työvaiheessa likaantua siihen liuenneiden aineiden vaikutuksesta käyttökelvottomaksi. Tällainen alkoholipitoinen aine voidaan sopivasti uudelleen käsittelemällä eli regeneroimalla puhdistaa riittävän puhtaaksi uudelleen käyttöä varten. Yleisin alkoholipitoisen aineen regeneroimismenetelmä on tislaminen.

Regenerointia varten on haettava lupa Tuotevalvontakeskukselta. Hakemukseen on liitettävä:

- todistukset siitä, että hakija hallitsee itseään ja omaisuuttaan;
- milloin hakijana on yhteisö, jäljennös yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä sekä kaupparekisterin, yhdistysrekisterin tai muun vastaavan rekisterin ote;
- ilmoitus hakijan asiamiehestä (jos asiaa hoitaa asiamies);
- kuvaus tehdastiloista, regenerointilaitteistosta, regeneroimisen suorittamisesta ja luettelo regeneroitavista alkoholipitoisista aineista.

Väkiviinan tai denaturoidun alkoholipitoisen aineen regeneroiminen voidaan aloittaa sen jälkeen, kun Tuotevalvontakeskus on suorittamansa tarkastuksen perusteella hyväksynyt tehtaan tai regeneroimislaitteiston käyttöönottettavaksi.

Jos regenerointimenetelmä muuttuu tai laitteistossa tehdään oleellisia muutoksia, on tämä ilmoitettava asianmukaisesti Tuotevalvontakeskukselle. Regenerointitoiminnan lopettamisesta on tehtävä kirjallinen ilmoitus Tuotevalvontakeskukselle.

7 TUOTEVALVONTAKESKUKSEN SUORITTAMA VALVONTA

Teollisuusalkoholin käyttöön liittyvää valvontaa suorittaa Tuotevalvontakeskus. Tuotevalvontakeskus valvoo Sosiaali- ja terveysministeriön alaisena alkoholipitoisten aineiden valmistusta, maahantuontia ja maastavientiä; alkoholijuomien tukkumyyntiä; alkoholijuomien myyntiä ja muuta luovutusta verottamattomien alkoholijuomien varastoista; väkiviinan myyntiä ja alkoholijuoman erityismyyntiä sekä näiden käyttö lupaan perustuvaa käyttöä (AlkoL 41 §).

Tuotevalvontakeskukselle kuuluvan teollisuusalkoholin käytön valvontatehtävien suorittamisesta vastaa Alkoholien tuotevalvontayksikkö. Yksikön tehtävänä on mm:

- valvoa teollisuusalkoholin käyttöä ja alkoholipitoisten valmisteiden valmistusta samoin kuin väkiviinan regenerointia
- hyväksyä teollisuusalkoholin käyttö lupahakemukset
- antaa asiantuntija-apua teollisuusalkoholilajien soveltuvuutta eri käyttötarkoituksiin koskevissa kysymyksissä
- valvoa teollisuusalkoholin ja alkoholivalmisteiden maahantuontia ja maastavientiä
- antaa teollisuusalkoholin ja alkoholivalmisteiden kuljetuksiin liittyviä ohjeita

- antaa teollisuusalkoholin erityismyyntiä koskevat tukkumyyntiluvat

Alkoholin tuotevalvontayksikön tarkastajilla on oikeus:

- päästä tarkastamaan valmistuspaikan, varastointipaikan ja myyntipaikan tiloja ja toimintaa, alkoholipitoisen aineen kuljetuksia sekä valvonnassa tarvittavia asiakirjoja;
- ottaa ja saada korvauksetta valvontaa varten tarvittavat näytteet; sekä
- saada valvonnan kannalta tarpeelliset ilmoitukset, tiedot ja asiakirjat. (AlkoL 44 §)
- saada muilta viranomaisilta virka-apua alkoholilain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöön panemiseksi sekä alkoholipitoisten aineiden väärinkäytön selville saamiseksi (AlkoL 47 §).
- Alkoholin tuotevalvontayksikön tarkastajilla on velvollisuus tarkastuksessa tietoonsa saamien seikkojen salassa pitämiseen, mikäli niiden ilmoittaminen ei ole epäkohdan korjaamiseksi tai syytettä varten välttämätöntä (AlkoL 45 §).

8 SEURAAMUKSET SÄÄNNÖSTEN JA MÄÄRÄYSTEN RIKKOMISESTA

8.1 Luvan peruuttaminen

Tuotevalvontakeskus voi korvauksetta joko määräajaksi tai pysyvästi peruuttaa käyttöluvan, jollei annettuja säännöksiä, määräyksiä, rajoituksia tai asetettuja ehtoja noudateta taikka luvan saajan katsotaan menettäneen luvan saamisen edellytykset tai luotettavuutensa. (AlkoL 18 §)

Tuotevalvontakeskus voi korvauksetta joko määräajaksi tai pysyvästi peruuttaa tukkumyyntiluvan, jollei annettuja säännöksiä, määräyksiä, rajoituksia tai asetettuja ehtoja noudateta taikka luvan saajan katsotaan menettäneen luvan saamisen edellytykset tai luotettavuutensa. (AlkoL 28 §)

Tuotevalvontakeskus voi korvauksetta kieltää tai määräajaksi keskeyttää sellaisen alkoholivalmisteen valmistamisen, joka ominaisuuksiltaan vastaa alkoholijuomaa tai jota huomattavassa määrin käytetään päihtymistarkoituksessa. (DenA 5 §)

Tuotevalvontakeskus voi korvauksetta kieltää tai määräajaksi keskeyttää sellaisen alkoholivalmisteen tukkumyynnin, joka ominaisuuksiltaan vastaa alkoholijuomaa tai jota huomattavassa määrin käytetään päihtymistarkoituksessa. (DenA 7 §)

Tuotevalvontakeskus voi korvauksetta kieltää tai määräajaksi keskeyttää sellaisen alkoholivalmisteen vähittäismyynnin, joka ominaisuuksiltaan vastaa alkoholijuomaa tai jota huomattavassa määrin käytetään päihtymistarkoituksessa. (DenA 13 §)

8.2 Luvaton hallussapito ja myynti

Joka luvattomasti pitää hallussaan, kuljettaa tai yrittää kuljettaa väkiviinaa, on tuomittava väkiviinan laittomasta hallussapidosta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi (AlkoL 86 § 2 mom).

Joka luvattomasti myy tai muutoin korvausta tahi hyvitystä vastaan luovuttaa taikka luvattomasti välittää, kaupaksi tarjoaa tai kaupan pitää alkoholijuomaa tai väkiviinaa, tuomitakoon alkoholipitoisen aineen myynnistä sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi (AlkoL 85 § 1 mom).

Tiettyyn käyttötarkoitukseen hankittua teollisuusalkoholia ei saa ilman Tuotevalvontakeskuksen suostumusta luovuttaa toiselle. Jos luovuttaminen tapahtuu korvausta tai hyvitystä vastaan, on kysymyksessä alkoholipitoisen aineen luvaton myynti, joka on rangaistava teko.

Siinäkin tapauksessa, että luovuttaminen tapahtuu korvauksetta, voi Tuotevalvontakeskus peruuttaa ao. luvan.

8.3 Muut rikkomukset

Joka muulla kuin edellä tässä luvussa sanotulla tavalla rikkoo alkoholilakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, on tuomittava alkoholirikkomuksesta sakkoon (AlkoL 93 §).

8.4 Menettämisseuraamukset

Alkoholilaissa tarkoitetun rikoksen tuottama taloudellinen hyöty tuomittakoon menetetyksi niin kuin rikoslaissa on säädetty (AlkoL 94 §).

Alkoholilain 95 §:n mukaan on alkoholirikoksen perusteella tuomittava menetetyksi mm.:

- luvattomasti valmistettu alkoholijuoma tai väkiviina ja sen raaka-aine astioineen sekä valmistuksessa käytetyt kojeet
- luvattomasti maahantuotu taikka myyty tai muutoin korvausta tai hyvitystä vastaan luovutettu taikka luvattomasti välitetty, kaupan pidetty, hallussa ollut tai kuljetettu alkoholijuoma tai väkiviina astioineen
- moottoriajoneuvo tai muu kuljetusväline, jolla on yksinomaisena tai pääasiallisena kuormana luvattomasti kuljetettu tai yritetty kuljettaa alkoholijuomaa tai väkiviinaa.

Eräissä tapauksissa, esimerkiksi jos rikoksentekijällä ei enää ole hallussaan edellä mainittuja omaisuusesineitä, voidaan niiden arvo tuomita valtiolle menetetyksi (AlkoL 95 § 4 mom).